

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 1

Fylke: Telemark

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Sølgard

Emne: Ard og plog

Bygdelag: Granglim

Oppskr. av: Olav Bakken

Gard: Bakken

(adresse): Flatdal

G.nr. 114 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Ard og plog.

1. plog og ard har vore i bruk.
2. Arden brukast ikke lenger)
3. Arden brukte dei bura til å løsa opp gressi, heile foci måtte gravast med gress eller tristint krappe.

Fyrste hønsplog i Granglim kom 1945
4-5 (fell last)

6. Skoklar kallast òg hómlar, "hóma deg" sei me òg til nesten istaden for: skókkla deg!

7. 8. Arden hadde ikke selbiføl, berre ei rett nòs som sleina til. Gåe sider har eg hørt mor fortalte. (f. 1860)

9. Nei.

10. Som fig. 3 etter som eg har hørt.

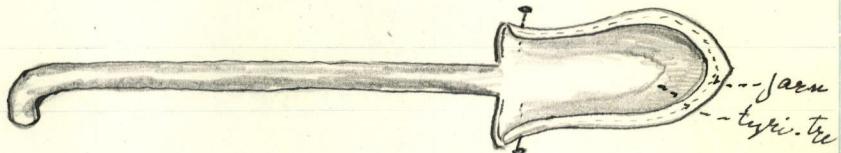
- 11+12 Ardane visst nok heimegjorde.

- 13 Ved omlag år 1905, var det gamaldags plogar i kvar gard her i gründi. Me fekk farmplag (Nærhamar) i 1906

Dei gamle plogar truleg laga heimeleg av Bygdesmedas. Her var mange smid i denne gründi før - no er her ingen.

14. Dei vanlege gamle pløgar var grinde pløgar med 1-eit-styre. Vår pløg likna helst nr 11. Velbefjoli var av fint garn (5mm) likeins ilen og nösi(garn) men åsen, styret og draghaelen var av gjøklevæv, umåla og faddé, - og lant ofte fornyast.

15. Klakka pløga; at åkeren var for full av såmøster, då lant grevet eller den garnskodde trespa'en greia med det.

16. 17. Æggen måtte ikke slite ut velbefjoli i tomgangen, men draghaelen, ein "sjauviksen" brod som var fest til åsen og styret, tok av for sliset i all åkersteinen.

18. På Haugan, som dei hadde åker som låg slik til at dei måtte høye lade mot nord og - sør hadde dei súpløg ofte.

19. ca 8 tumar (21cm) (Med pløglettige regulera dei djupni - og elles med styret, - vippa ein litt på styret gjevd pløgen straks grønnare, lyfde den gjevd nösi ned mot åren. Det var kunst å halde kett i pløgstyret i den tid. Noko trinse på åsen var ukjent.)

20. Ristill var nok vanleg.

21. ukjent 22. likeso

23. I granngarden hadde Øre Bakken (+ 1909) ein pløg med 2 styre som nr 12 med velbefjol av garn.

Namni som vert nytta her er:

Plogåsen, vellefjoli, ilen, nöse, ristilien
draghølen, ploglekket, heopa og
handtaki (nå styrt)

Plogreie er litt ymse - det er viue-
reie og fjølareie - det siste vert mest nytta.

